

Oriveden filosofiapäivät VI: Turvallisuus ja filosofia 14.-15.6.2025

Sosiaaliturva – käsite, ideaali ja todellisuus

Mikko Lahtinen

Sosiaaliturva on suomalaisen yhteiskunnan ja hyvinvointivaltion yksi keskeisimmistä peruspilareista. Viime vuosina sosiaaliturvaa on monin tavoin horjutettu ja rapautettu. Näiden usein välttämättömyyksiä kaupiteltujen ja toteutettujen ”uudistusten” alkusysäyksenä toimi 1990-luvun alun suuri lama. Tarkastelen esityksessäni yhtäältä sitä, mitä sosiaaliturva tarkoittaa filosofis-teoreettisena käsitteenä ja toisaalta sitä, mitä suomalainen sosiaaliturva on hyvinvointivaltiollisena ihanteena ja yhteiskunnallisesti vaikuttavana asiana. Teesini on, että sosiaaliturvan rapautumista ja rapauttamista voi pitää sotaan ja sen uhkan tuottamaan kansalaisten turvallisuuden järkkymiseen verrannollisena asiana.

Ympäristö ja turvallisuus monikriisin maailmassa

Emma Hakala

Ympäristökriisi on mediassa ja poliittisessa keskustelussa yhä selvemmin alettu nähdä osana turvallisuutta. Elinympäristöjen heikkeneminen ja äärisäät uhkaavat ihmisiä ja yhteiskuntien toimintaa, ja ympäristötekijät myös lisäävät perinteisempien turvallisuusuhkien todennäköisyyttä ja vaikutuksia. Ympäristöön liittyviä turvallisuusriskejä ei voi enää kuitata vain maailmanlopun maalailuna, mutta pelkkä uhkakuvien toittaminen ei sekään välttämättä auta varautumaan seurauksiin tai estämään niitä. Esityksessä pohdin, kenen turvallisuudesta ympäristökriisissä ja sen hillinnässä on kyse. Entä miten erilaisia ympäristöön liittyviä riskejä voisi ennakoida tai torjua? Tarkoituksena on hahmottaa turvallisuutta globaalisti kriisiytyneessä, entistä jännitteisemmässä maailmassa.

Emman tutkimusta ynnä muuta löytyy tarkemmin täältä: Emma Hakala - FIIA - Finnish Institute of International Affairs (Emma on BIOS-yhteisön, <https://bios.fi/> jäsen, mutta pääasiassa hän on tällä hetkellä Ulkopoliittisella instituutilla).

Informaatioympäristön saastuminen, saastuttajat ja suojaaminen

Aki-Mauri Huhtinen

(ei abstraktia)

Kriittinen
korkeakoulu

Stoalaisuus, mielenrauha ja turvallisuus

Malin Grahn-Wilder

Antiikissa stoalainen filosofia opasti harjoittajiaan saavuttamaan mielenrauhan ja sen myötä onnellisen elämän. Stoalaiseen onnellisuuskäsitykseen kuuluu olennaisesti myös ajatus oikeasta toiminnasta niiden asioiden suhteen, joihin pystymme vaikuttamaan. Mitä stoalainen etiikka ja filosofinen terapia voi tarjota nykyisen maailman turvattomuuden keskellä? Merkitseekö mielenrauhaa painottava filosofia itsekästä keskittymistä omaan turvallisuudentunteeseen, vai voiko stoalaisuus auttaa rakentamaan turvallisempaa maailmaa myös globaalisti?

Realistinen optimismi maailmankatsomuksena

Pekka Sauri

Ihmiskunta elää parastaikaa merkittävää murrosvaihetta, jonka syyt ovat jäljitettävissä teknologian ja erityisesti viestintäteknologian nopeaan kehitykseen. Tämän kehityksen lieveilmiönä on negatiivisuusharha: ainoastaan poikkeamat tavanomaisesta tai normaalista nousevat uutisotsikoihin ja yleisiksi puheenaiheiksi. Kun poikkeamat tavanomaisesta tapaavat lisäksi olla luonteeltaan negatiivisia tai uhkaavia – onnettomuuksia, sotia, kriisejä – kuvamme maailmasta vääristyy negatiiviseen suuntaan. Tämä puolestaan horjuttaa ihmiskunnan edellytyksiä rakentaa positiivista tulevaisuutta. Realistinen optimismi maailmankatsomuksena luo näitä edellytyksiä ja parantaa ihmisen motivaatiota ja uskoa tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

Taolainen filosofia ja Qigong

Eeva K.Kallio

Taiji ja qigong ovat perinteisiä ja vanhoja kiinalaisia liikuntalajeja, joista taijin alkuperä on kamppailulajeissa. Ne kummatkin perustuvat vanhaan taolaiseen filosofiaan, jossa todellisuus ilmenee perusyksenä (wuji), joka jakaantuu aina kakseudeksi (yin ja yang) sekä ilmenee mittaamattomana määränä näiden erilaisia variaatioita. Kyseessä on filosofinen elämäntapa, käytännöllinen harjoittelumuoto, jolla on todettu olevan nykyisenkin tutkimuksen mukaan lukuisia terveystaikutuksia. Harjoitteet ovat kokonaisvaltaisia, mukaanlukien ihmisen mielen ja kehon, ja hyvin helppoja. Dos. Kallio on harjoitellut taijia / qigongia yli 20 vuoden ajan.

Teivo Teivainen

(otsikko julkaistaan myöhemmin)

Rohkeus ja turvallisuus filosofisena harjoitteena

Elli Akrén-Ebbe

FM Elli Akrén-Ebbes työpajassa syvennyttään rohkeuteen. Vaatiiko turvallisuuden kokemus seurakseen rohkeutta, antiikin hyvettä? Mitä on turvallisuus ilman rohkeutta? Mitä on rohkean turvallisuus? Aiheita käsitellään johdannon jälkeen harjoitusten ja keskustelun kautta. Rohkeasti mukaan!

Kriittinen
korkeakoulu

